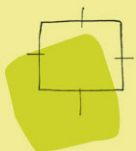

**Advies Natuurwaarden Roden openbare
hulpdiensten en GDH**

BügelHajema
Plek voor ideeën

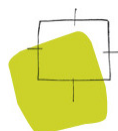
Advies Natuurwaarden Roden openbare hulpdiensten en GDH

Inhoud

Rapport en bijlagen

5 april 2011

Projectnummer 160.00.04.65.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	7
2.3	Bodemsamenstelling en grondwaterstand	8
2.4	Voorgenomen plannen	8
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	9
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	9
3.2	Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur	9
4	Soortenbescherming en effectbepaling	11
4.1	Vaatplanten	11
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	12
4.3	Zoogdieren - overige	13
4.4	Vogels	13
4.5	Amfibieën	14
4.6	Reptielen	15
4.7	Vissen	15
4.8	Dagvlinders	15
4.9	Libellen	16
4.10	Overige ongewervelden	16
5	Conclusie en consequenties	17
5.1	Beschermde gebieden	17
5.2	Beschermde soorten	17
5.3	Uitvoerbaarheid	17
6	Bronnen	19
6.1	Veldbezoek	19
6.2	Media	19
6.3	Literatuur	19

Bijlagen

Inleiding

Door recente ontwikkelingen en het behalen van schaalvoordeel wordt voor het gebied aan de Westersch (begrensd door de N372 en de volkstuinten) een bestemmingsplan opgesteld. De gemeente wil in het plangebied ruimte bieden voor grootschalige detailhandel en openbare hulpdiensten. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

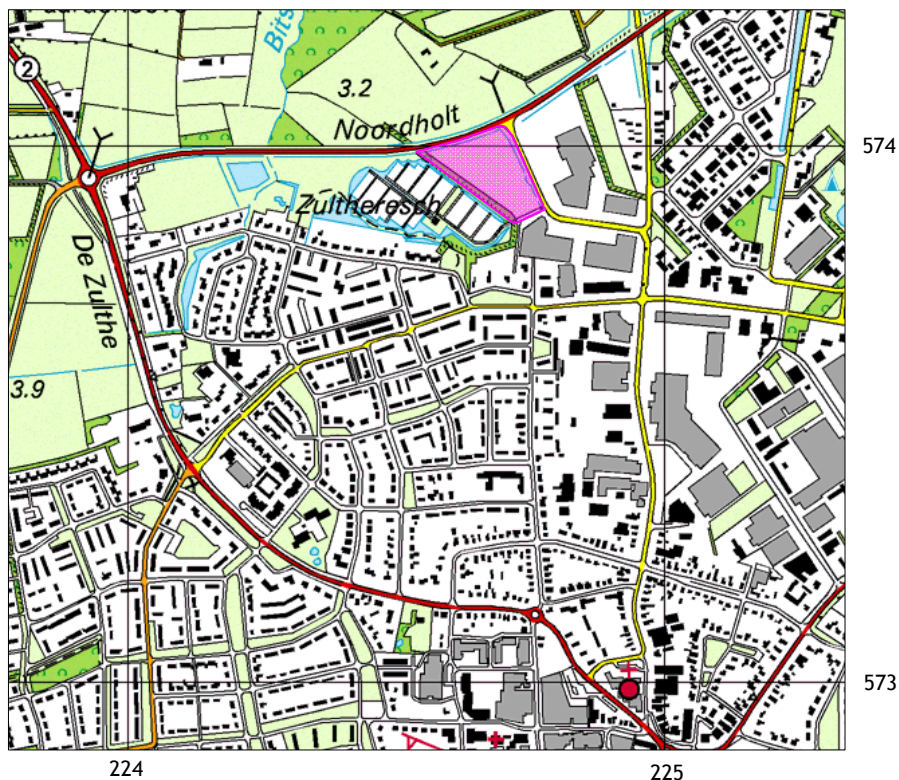
AANLEIDING

Het advies natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van vorengenoemde activiteiten. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Nota Ruimte en de provinciale verordening. Waar nodig, wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in het navolgende figuur (figuur 1).

PLANGEBIED

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

OPZET VAN HET RAPPORT	Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen: - een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen; - een beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden; - de conclusies en consequenties.
INFORMATIE	De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op: - bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites; - een verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft de aanwezigheid als de potenties voor deze soorten.
BEOORDELING	Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Waar nodig, wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.
BEVINDINGEN	Tot slot worden in het hoofdstuk Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Plangebied en voorgenomen plan- nen

2

2.1

Ligging

Het plangebied ligt in de noordwesthoek van het bedrijventerrein Wester Es in Roden, in het kilometerhok¹ 224-573 (en voor een zeer klein deel in 224-574) en in uurhok¹ 12-11. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied grenst aan de zuidwestzijde aan de volkstuinen. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan de straat Westeresch. In het noorden grenst het plangebied aan de N372. Ten zuiden van het plangebied ligt een toegangsweg naar de volkstuinen.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied bestaat voor het grootste gedeelte uit grasland, hier stonden tijdens het veldbezoek paarden. In het zuidelijke deel ligt een parkeerplaats. Hierop staan een bouwkeet en een zeecontainer. Het terrein is enigszins glooiend. Langs de zuidwestzijde is een houtwal en langs de oost- en noordzijde ligt een sloot. Deze sloot stond ten tijde van het veldbezoek, ondanks de natte periode, voor het grootste gedeelte droog.

Houtwal aan de zuidwestzijde van het plangebied Paardenweide

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Grasland en droge sloot noord- Bouwkeet en zeecontainer
zijde

2.3

Bodemsamenstelling en grondwaterstand

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor om voor te komen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit oude kleigrond met zeer ondiepe potklei. De gemiddelde hoogste grondwaterstand ligt minder dan 40 cm beneden het maaiveld en de gemiddelde laagste grondwaterstand ligt meer dan 120 cm beneden het maaiveld.

2.4

Voorgenomen plannen

De gemeente Noordenveld heeft het plan om het bedrijventerrein Wester Es uit te breiden. Het plangebied betreft de voorgenomen uitbreiding. De gemeente wil in het plangebied ruimte bieden voor grootschalige detailhandel en openbare hulpdiensten. De houtwal langs de zuidwestzijde blijft behouden en zal tevens worden versterkt. Langs de noordzijde zal een groenstrook worden gerealiseerd met een waterpartij.

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g e n e f f e c t b e - p a l i n g

3

Voor het plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied het Leekstermeer op ongeveer 1,5 km ten noordoosten van het plangebied. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. In het kader van de gebiedsbescherming is het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe bevoegd gezag. Het is aan het bevoegd gezag om ten aanzien van de uitvoerbaarheid deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

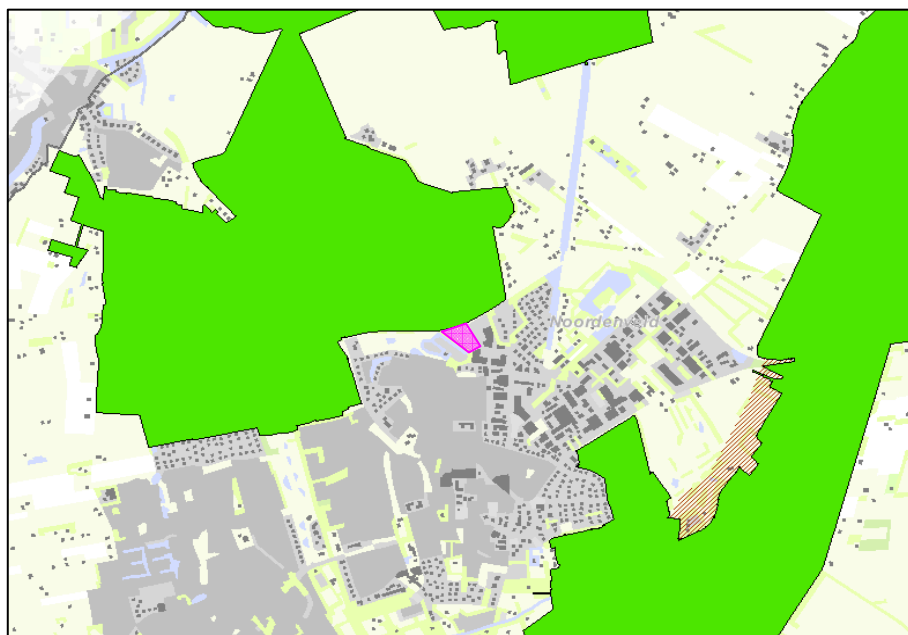
3.2

Omgevingsvisie - Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied is geen onderdeel van, maar ligt wel op korte afstand van de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 2). Het betreft hier een gebied dat gelegen is direct ten noorden van de provinciale weg N372. De natuurdoeltypenkaart uit het natuurbeheerplan Drenthe 2011 geeft aan dat het bloemrijk grasland betreft. Het plangebied heeft, mede gezien de ligging van de N372

INVENTARISATIE

die een barrière vormt, geen belangrijke ecologische relaties met de Ecologische Hoofdstructuur.

Figuur 2. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (groen) nabij plangebied (roze) (Bron: website provincie Drenthe)

EFFECTEN	Gezien de ligging en terreinomstandigheden van het plangebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.
CONCLUSIE	De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Omgevingsvisie Drenthe. In het kader van de gebiedsbescherming is het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe het bevoegd gezag. Het is aan het bevoegd gezag om ten aanzien van de uitvoerbaarheid van deze visie te bevestigen.

Soortenbescherming en effectbeoordeling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1).

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is begin maart 2011 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Hoewel het veldbezoek niet in een zeer gunstig seizoen is uitgevoerd, kan gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

VELDBEZOEK

4.1

Vaatplanten

Het plangebied bestaat voor het grootste gedeelte uit grasland, beweid door paarden. Daarnaast ligt langs de zuidwestzijde een houtwal. Door de potkleigrond in de bodem zijn de houtwallen in deze omgeving zeer soortenrijk. In het grasland groeien soorten als ridderzuring, smalle weegbree, pitrus, zachte witbol en distelsoorten als kale jonker. Dit duidt op voedselrijke omstandigheden. Langs de sloot aan de oostzijde staan enkele jonge exemplaren van es,

INVENTARISATIE

zomereik en boswilg. In de sloot groeit onder andere pitrus en klein kroos. De houtwal aan de zuidwestzijde bestaat uit voornamelijk zomereik, ook staat er paardenkastanje, eenstijlige meidoorn en hazelaar. De ondergroei bestaat uit braam, hulst en klimop.

Uit de geraadpleegde bronnen (1) komt naar voren dat in het betreffende kilometerhok twee middelzwaar tot zwaarbeschermde soorten zijn waargenomen. Het is, gezien de terreinomstandigheden (zie hiervoor) en het gebruik van het terrein, niet waarschijnlijk dat deze zich bevinden in het deel van het plangebied waar de ontwikkelingen plaatsvinden.

EFFECTEN	De houtwal in het plangebied blijft intact en wordt versterkt. Eventueel voorkomende beschermde soorten in de houtwal worden derhalve niet verstoord. De ontwikkelingen hebben geen effect op beschermde planten.
CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Ten behoeve van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vaatplanten verwacht.

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

INVENTARISATIE	In het plangebied zijn een bouwkeet en een zeecontainer aanwezig. Gezien de constructie en de gebruikte materialen zijn deze ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. In de bebouwing rond het plangebied kunnen wel verblijfplaatsen van onder meer gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Rode Lijst: kwetsbaar) worden verwacht. Deze soorten zijn uit het betreffende uurhok (1,5) bekend en zullen mogelijk het plangebied als foerageergebied gebruiken. Gezien de huidige inrichting met weinig opgaande begroeiing heeft het grasland als foerageergebied echter geen hoge waarde voor vleermuizen. Er zijn geen holtes waargenomen in de bomen van de houtwal. Boombewonende soorten als ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis (Rode Lijst: kwetsbaar) komen derhalve enkel foeragerend voor in het plangebied. Vleermuizen zullen langs de houtsingel (gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger) en boven het grasland (laatvlieger en rosse vleermuis) foerageren.
EFFECTEN	Doordat de houtwal niet wordt aangetast tijdens en na de ontwikkelingen, zal het plangebied zijn functie als foerageergebied behouden. Rosse vleermuis is een typische soort voor open agrarisch gebied. De ontwikkelingen in het plangebied kunnen een afname van foerageergebied betekenen voor rosse vleermuis. Doordat rosse vleermuis grote afstanden kan afleggen en er veel vergelijkbaar biotoop in de directe omgeving aanwezig is, worden evenwel geen negatieve effecten op deze soort verwacht.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vleermuizen ontstaan. Ten behoeve van de ontwikkelingen worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vleermuizen verwacht.

CONCLUSIE

4.3

Zoogdieren - overige

Voor zoogdieren is vooral de houtwal met ondergroei een geschikt leefgebied. In de houtwal kunnen soorten als bosmuis, gewone bosspitsmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis en egel voorkomen. Het grasland is voor deze soorten van lagere waarde. In het grasland kunnen mogelijk soorten als veldmuis en haas voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn molshopen in het grasland aangetroffen. Het plangebied kan daarnaast deel uitmaken van het territorium van hermelijn (Rode lijst: gevoelig), bunzing of wezel (Rode lijst: gevoelig). De hiervoor genoemde soorten betreffen allen licht beschermde soorten. Uit de geraadpleegde bronnen (1) komt naar voren dat in het plangebied een middelzwaar tot zwaarbeschermde soort is waargenomen. Dit betreft waarschijnlijk een vleermuissoort.

INVENTARISATIE

Voorkomende zoogdieren verblijven voornamelijk in de houtwal, welke behouden blijft. Hoewel ten behoeve van de ontwikkelingen de bodem zal worden vergraven, hebben de ontwikkelingen slechts een gering effect op zoogdieren. Er kunnen echter enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. Het ligt in de lijn der verwachting dat het plangebied na inrichting een lagere waarde voor zoogdieren zal hebben.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.4

Vogels

De houtwal in het plangebied is een geschikt broedgebied voor diverse vogelsoorten. In de houtwal kunnen vogels als roodborst, tuinfluiter, geelgors,

INVENTARISATIE

koolmees en houtduif tot broeden komen. Tijdens het veldbezoek zijn houtduif, koolmees, geelgors en buizerd waargenomen. Verblijfplaatsen van vogels die gebruikmaken van een vaste verblijfplaats, zoals buizerd, zijn in de omgeving van het plangebied niet waargenomen.

EFFECTEN Het broed- en foerageergebied van vogels zal nauwelijks veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. De nieuwe situatie met een versterkte houtwal en groenstrook is eveneens geschikt voor de voorkomende broedvogels. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Er kan van worden uitgegaan dat er in het plangebied geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.5

Amfibieën

INVENTARISATIE In sloten in de omgeving kunnen enkele algemene amfibieën, zoals bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad voorkomen. Het grasland heeft voor amfibieën slechts een zeer beperkte waarde, omdat het vrij egaal is en weinig beschutting biedt. Voornoemde licht beschermde soorten kunnen incidenteel in het grasland voorkomen. De houtsingel biedt waarschijnlijk overwinteringverblijfplaatsen. Uit de geraadpleegde bronnen (1, 7) komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied de streng beschermde heikikker is waargenomen. Heikikker is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe stilstaande wateren met oevervegetatie. Wegens het ontbreken van dergelijk biotoop wordt heikikker in het plangebied niet verwacht.

EFFECTEN Door de ontwikkelingen in het plangebied wordt het leefgebied voor amfibieën veranderd. In de toekomstige situatie zal het echter geschikt zijn als leefgebied voor genoemde soorten. Bij graafwerkzaamheden worden terreindelen vergraven waardoor (overwinterings)verblijfsplaatsen worden vernietigd en/of verstoord. Tijdens de werkzaamheden kunnen enkele exemplaren worden gedood.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.6

Reptielen

Binnen het plangebied zijn geen geschikte leefgebieden voor reptielen aanwezig. Er worden geen reptielen binnen het plangebied verwacht. Uit de geraadpleegde bronnen (1, 7) komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied hazelworm en levenbarende hagedis zijn waargenomen. Het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen. De waarnemingen zijn waarschijnlijk afkomstig uit bos-/heidegebied elders in het uurhok.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.7

Vissen

De sloten rondom het plangebied zijn niet jaarrond waterdragend en daardoor ongeschikt als leefgebied voor vissen.

INVENTARISATIE

Omdat de sloten niet jaarrond waterdragend zijn, zal het vergraven van een deel van de sloot geen negatieve effecten hebben op vissen.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.8

Dagvlinders

Voor dagvlinders is met name de houtwal een interessant foerageergebied. In het plangebied kunnen foeragerende exemplaren van soorten als distelvlinder en Atalanta voorkomen. In de wijde omgeving van het plangebied zijn volgens de geraadpleegde bronnen (1, 9) de streng beschermde soorten rouwmantel en heideblauwtje en rode lijstsoorten bruine vuurvlinder, groot dikkopje en kommavvlinder waargenomen. Uit deze bronnen blijkt echter dat deze niet in het betreffende kilometerhok zijn waargenomen.

INVENTARISATIE

EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.
--------------------	---

4.9

Libellen

INVENTARISATIE	Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor beschermde libellen aanwezig. Daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1, 9) naar voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van beschermde libellen bekend zijn. Er worden geen beschermde libellen in het plangebied verwacht.
----------------	--

EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep libellen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.
--------------------	--

4.10

Overige ongewervelden

INVENTARISATIE	Met het oog op de aanwezige biotopen en het voorkomen/de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.
----------------	---

EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.
--------------------	--

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Het dichtstbijzijnde gebied uit de Ecologische Hoofdstructuur ligt op korte afstand van het plangebied. De provinciale weg tussen dit gebied en het plangebied vormt een barrière waardoor er geen ecologische relatie is tussen beide gebieden. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze beschermde gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met de Provinciale Verordening en de Omgevingsvisie Drenthe.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een zeer beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden er geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen. Het is aan het bevoegd gezag om de visie, dat er geen sprake is van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek vijf jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffing voor de Flora- en faunawet of een activiteit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

B r o n n e n

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving is op 2 maart 2011 door de mevrouw drs. A.A. Schwab bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, er is geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een onbewolkte dag met een maximumtemperatuur van 4°C met een matige noordoostenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF);
2. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden;
3. www.ravon.nl.

6.3

Literatuur

4. Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 12 West, Wageningen 1991.
5. Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
6. Provincie Drenthe, Natuur in Drenthe: zicht op biodiversiteit, Assen 2010.
7. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2009 (verspreidingsperiode 2000-2009), RAVON 38, jaargang 12 (4): blz. 78-98.
8. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010.

9. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Het Natuurloket

Bijlage 1.

Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om

BESCHERMINGSREGIMES

verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

TABEL 1	Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.
TABEL 2	Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn: - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn: - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.
AFWIJZING	Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit

activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving, zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;

- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;
- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te vol-

doen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

AANGEWEZEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden gere-

BEHEERPLANNEN

geld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden concept-beheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De Ecologische Hoofdstructuur moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De Ecologische Hoofdstructuur is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en een vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de Ecologische Hoofdstructuur geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de Ecologische Hoofdstructuur het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Bijlage 2.
Opgave van Het Natuurloketx (d.d. 25-02-2011)

Bijlage 2.
Opgave van Het Natuurloketx (d.d. 25-02-2011)

[illegible]

Colofon

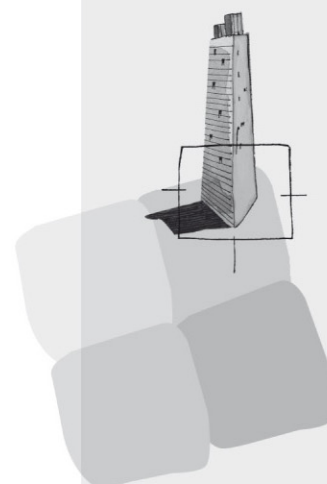
Opdrachtgever
Gemeente Noordenveld

Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. R.H. Schipper
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
160.00.04.65.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort